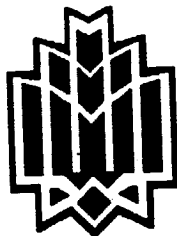

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲۲۸۰ / ۸ / ۲۰

دانشگاه تربیت مدرس

مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران
تیمسیر برآیند

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی
گروه مشاوره

بایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد مشاوره

موضوع

هنجاریابی پرسشنامه الگوهای ارتباطی

زنانشویی در شهر تهران

در سال ۷۸-۷۹

استاد راهنما

جناب آقای دکتر علیرضا مرادی

استاد مشاور

سرکار خانم دکتر شکوه نوابی نژاد

پژوهشگر

بهناز عبادت پور

اسفند ۱۳۷۹

۳۸۱۵۳

013080

باسمه تعالی

پایان نامه کارشناسی ارشد

جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد خانم بهناز عبادت پور دانشجوی
رشته : مشاوره دانشکده: روانشناسی و علوم تربیتی
تحت عنوان: هنجاریابی پرسشنامه الگوهای ارتباطی زناشویی در شهر تهران درسال ۷۸-۷۹
در ساعت ۴-۶ بعدازظهر روز: دوشنبه مورخ: ۷۹/۱۲/۲۲ در محل: سالن مولتی مدیا با
حضور هیات داوران پس از دفاع با نمره ۱۹/۵ و درجه عالی مورد قبول قرار گرفت.

۱- استاد راهنما : جناب آقای دکتر علیرضا مرادی

۲- استاد مشاور : سرکار خانم دکتر شکوه نوابی نژاد

۳- استاد داور : جناب آقای دکتر علیرضا محمود نیا

۴- استاد داور: جناب آقای دکتر رحمت الله نورانی پور

مدیرگروه ونماینده تحصیلات تکمیلی: جناب آقای دکتر علیرضا محمود نیا

چکیده

پژوهش حاضر به بررسی پایایی و روایی پرسشنامه الگوهای ارتباطی (کریستینسن و سالووی، ۱۹۸۴) در بین زوج‌هایی پرداخته که حداقل یک سال از مدت ازدواج آنها گذشته است. تعداد آزمودنیها ۴۰۰ نفر شامل ۲۰۰ نفر زن و ۲۰۰ نفر مرد است که از جامعه در دسترس انتخاب شده اند.

در این پژوهش، روش تحقیق توصیفی و از همبستگی نیز استفاده شده است از این رو به منظور بالا بردن تعمیم پذیری، تعداد نمونه افزایش داده شد.

ابزار مورد استفاده، پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ، ۱۹۸۴) می‌باشد که پرسشنامه نسبتاً جدیدی است که هدفش ارزیابی رفتار زوجها در یک سطح دوجانبه می‌باشد و ارتباط همسران را در ۳ مقیاس (a) ارتباط سازنده متقابل (b) ارتباط اجتنابی متقابل (C) ارتباط توقع/کناره‌گیری مورد ارزشیابی قرار می‌دهد.

پایایی و روایی این پرسشنامه بر روی آزمودنیهای آمریکایی، آلمانی و سوئیسی تأیید شده است. در پژوهش حاضر نیز پایایی و روایی رضایتبخشی بدست آمده است. همچنین در این پژوهش میان ارتباط اجتنابی متقابل و ارتباط کناره‌گیری/توقع با ارتباط سازنده متقابل و پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH همبستگی منفی معنی داری بدست آمد. در بررسی تفاوت میانگین‌های نمرات زنان و مردان در پاسخ به پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ) و رضایت زناشویی ENRICH هیچ تفاوت معنی داری بدست نیامد.

تقدیم به مشعلهای پر فروغ زندکیم

پدرم که بزرگ است و آرام مثل دریا

9

مادرم که عزیز است و بی همتا باز مثل دریا

تقدیم به بهترین انتخابم

به پاکترین زمزمه محبت
در بوستان سرسبز زندگیم،

همسرم

تقدیر و تشکر

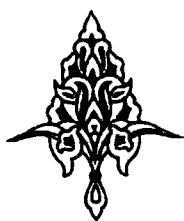

خداوندا، سپاس بیکرانم را تقدیم درگاه با شکوهت
می دار که بر من به اعطاء همه نعمتهای خوبت منت گذاشتی
و مرا به غیر وانگذاشتی.

وظیفه خود می داذاز لطف و زحمات همه عزیزانی که در
به پایان رساندن این رساله مرا یاری کردند. تشکر و
قدردانی نمایم.

در ابتدا صمیمانه ترد مراتب سپاس و قدردانی خود را
تقدیم استاد کرانقدر و فرزانه اجناب آقای دکتر علیرضا
مرادی می نمایم استاد عزیزمی که مسئولیت کران راهنمایی
این پایان نامه را تقبل فرمودند و در تمام طول این مسیر از
هیچ کوششی فروگذار نکردند و همواره از راهنمایی ها
ارزشمندشان برخوردار شدم و از سجایای اخلاقی ایشان
بهره فراوان بردم.

مراتب سپاس قلبی و ارادت خود را به پیشگاه استاد
عزیزم سرکار خانم دکتر شکوه نوایی نژاد. استاد مشا و این
پایان نامه که مرا از راهنمایی و پیشنهادات سازنده خویش
بهره مد ساختید. تقدیم می دارم.

تقدیر و تشکر

همچنین بر خود لازم می‌دانم مساعادت و لطف جناب آقای دکتر محمود نیا مدیریت محترم گروه مشاوره تشکر و سپاسگزاری نمایم و موفقیت ایشان را از درگاه خداوند متعال خواهانم.

از سرکار خانم فریده خیراندیش مسئول بخش سفارشات کتابخانه مرکزی که با محبت و همکاری فراوان مرا در انجام این پژوهش یاری نمودند. قدردانی می‌نمایم.

همچنین پاک‌ترین و صادقانه‌ترین سپاس و قدردانی خود را تقدیم می‌دارم به خانواده گرامیم. پدر و مادر فداکارم. آنان که دریای بی‌کرا مهر خویش را بی‌دریغ بر من ارزانی داشتند. خواهرها و برادرهای مهربانم که قلبم از مهر آنها سرشار است.

از همسر مهربانم که در طول این مدت صبور، صمیمی و مهربان یاریم نمود و سختی‌ها را بر من هموار ساخت. بی‌شکری سپاسگزارم.

همچنین بر خود لازم می‌دانم از خانواده همسر که همواره با صبوری و محبت‌ها بی‌دریغ خویش مرا همراه بوده‌اند. تشکر و قدردانی نمایم.

بهنای عبادت‌پور

فهرست

صفحه	عنوان
فصل اول: طرح تحقیق	
۲	مقدمه
۵	مسئله پژوهش
۶	اهداف پژوهش
۶	اهداف و ضرورت انجام پژوهش
۹	سؤالات پژوهش
۱۰	تعاریف عملیاتی واژه‌ها
فصل دوم: پیشینه تحقیق	
۱۴	مروری بر تحقیقات انجام شده
۲۶	پایایی
۲۶	روشهای برآورد پایایی
۲۷	بازآزمایی
۲۷	فرمهای موازی و همتا
۲۸	ثبات درونی
۲۸	- روش دو نیمه کردن آزمون
۲۸	- روش کودر ریچاردسون
۲۹	- ضریب آلفا
۲۹	روایی
۳۰	انواع روایی
۳۰	روایی محتوا

صفحه	عنوان
۳۰	روایی ملاکی (روایی همزمان - پیش بینی)
۳۱	روایی سازه
فصل سوم: روش تحقیق	
۳۴	مقدمه
۳۴	روش تحقیق
۳۵	جامعه آماری
۳۵	نمونه و روش نمونه گیری
۳۶	ابزار جمع آوری اطلاعات
۳۶	الف: پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ)
۳۷	شیوه نمره گذاری الگوهای ارتباطی (CPQ)
۴۴	روش اجرای پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ)
۴۵	ویژگیهای روان سنجی پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ)
۴۸	ب: پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH
۴۹	شیوه نمره گذاری پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH
۴۹	روش اجرای پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH
۴۹	ویژگیهای روان سنجی پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH
۵۰	روش آماری
فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها	
۵۲	مقدمه
۵۵	برآورد پایایی مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ)
۶۵	برآورد روایی مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ)

صفحه	جدول
۶۵	۴-۱۲- همبستگی مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ) با پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH
۶۶	۴-۱۳- همبستگی الگوی ارتباط سازنده (N=۷) با رضایت زناشویی ENRICH
۶۷	۴-۱۴- همبستگی مقیاس‌های الگوهای ارتباطی (CPQ) و متغیرهای سن، مدت ازدواج و تعداد فرزندان در آزمودنی‌های ایرانی
۶۹	۴-۱۵- همبستگی مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی و متغیرهای سن، مدت ازدواج و تعداد فرزندان در آزمودنی‌های ایرانی، آلمانی و سوئیسی
۷۰	۴-۱۶- همبستگی رضایت زناشویی ENRICH و متغیرهای سن، مدت ازدواج و تعداد فرزندان
۷۱	۴-۱۷- میانگین، انحراف معیار و t مشاهده شده در گروه زنان و مردان در ۴ مقیاس پرسشنامه الگوهای ارتباطی
۷۲	۴-۱۸- میانگین، انحراف معیار و t مشاهده شده در گروه زنان و مردان در مقیاس ارتباط سازنده متقابل (N=۷)
۷۲	۴-۱۹- میانگین، انحراف معیار و t مشاهده شده در گروه زنان و مردان در پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH
۷۴	۴-۲۰- نمرات خام و T در مقیاس ارتباط سازنده متقابل (N=۵)
۷۵	۴-۲۱- نمرات خام و T در مقیاس ارتباط سازنده متقابل (N=۷)
۷۶	۴-۲۲- نمرات خام و T در مقیاس ارتباط اجتنابی متقابل
۷۷	۴-۲۳- نمرات خام و T در مقیاس ارتباط کناره‌گیری/توقع
۷۸	۴-۲۴- نمرات خام و T در مقیاس ارتباط کناره‌گیری زن/توقع مرد
۷۹	۴-۲۵- نمرات خام و T در مقیاس ارتباط کناره‌گیری مرد/توقع زن

صفحه	عنوان
۶۶	همبستگی مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ) و متغیرهای سن، مدت ازدواج، تعداد فرزندان
۷۰	همبستگی پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH و متغیرهای مدت ازدواج، سن، تعداد فرزندان
۷۰	تفاوت میانگین زنان و مردان در مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ)
۷۲	تفاوت میانگین زنان و مردان در پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH
۷۳	هنجاریابی
فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری	
۸۱	مقدمه
۸۱	بحث و نتیجه‌گیری
۸۹	محدودیت‌های پژوهش
۹۰	پیشنهادات
۹۱	منابع فارسی
۹۲	منابع انگلیسی

پیوستها

پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ)
پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH
چکیده انگلیسی

فهرست جداول

صفحه	جدول
۴۷	۳-۱- همبستگی مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ) و مقیاس‌های پرسشنامه همسران (PFB)
۵۳	۴-۱- میانگین و انحراف استاندارد مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ) و رضایت زناشویی ENRICH
۵۴	۴-۲- فراوانی و درصد مشاغل
۵۴	۴-۳- فراوانی و درصد میزان تحصیلات
۵۵	۴-۴- پایایی مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ) در آزمودنیهای ایرانی
۵۷	۴-۵- پایایی مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی (CPQ) در آزمودنیهای ایرانی، آمریکایی، سوئیسی و آلمانی
۵۸	۴-۶- پایایی الگوی ارتباط سازنده متقابل (N=۷) در آزمودنیهای ایرانی
۵۹	۴-۷- پایایی الگوی ارتباط سازنده متقابل (N=۷) در آزمودنیهای ایرانی، سوئیسی و آلمانی
۶۰	۴-۸- همبستگی درونی مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی در آزمودنیهای زن و مرد ایرانی
۶۱	۴-۹- همبستگی درونی مقیاس‌های پرسشنامه الگوهای ارتباطی در آزمودنیهای زن و مرد آمریکایی، آلمانی، سوئیسی و ایرانی
۶۲	۴-۱۰- همبستگی درونی ارتباط سازنده متقابل (N=۷) با مقیاس‌های دیگر پرسشنامه الگوهای ارتباطی در آزمودنیهای مرد و زن ایرانی
۶۴	۴-۱۱- همبستگی درونی ارتباط سازنده متقابل (N=۷) با مقیاس‌های دیگر پرسشنامه الگوهای ارتباطی در آزمودنیهای مرد و زن ایرانی، آلمانی و سوئیسی

فصل اول

طرح تحقیق

مقدمه

از دیرباز زنها و مردها در این دنیای جنجالی و پرهیاهو همسران و شرکای خوبی برای هم بوده اند. زن به این دلیل که هر روز همسرش برای تامین مایحتاج بیرون می رفت و جان خود را به مخاطره می نداد، احساس عشق احترام می کرد. او توقع نداشت همسرش نسبت به او ابراز احساسات کند و حامی او باشد. مهارتهای ایجاد ارتباط خوب در زندگی نقش نداشتند. مادامی که مرد برای تهیه غذا به شکار می رفت و شکار می آورد، دیگر به مهارتها برقراری ارتباط^۱ نیازی نبود. تا زمانی که مرد نان آور خوبی برای خانه بود، همسرش به او عشق می ورزید و از او قدردانی می کرد، به همان اندازه که زنده ماندن سخت بود، روابط همسران بهتر و صمیمی تر بود. مردها و زنها در محیطهای متفاوتی در کنار هم می زیستند. آنها برای زنده ماندن تا حد زیادی به هم وابسته بودند. غذا، کودکان، پناهگاه زندگی مشترک، آنها را به کار با هم ترغیب می کرد. زیرا برای گذران نیازهای اساسی زندگی، کارایی خاصی لازم بود.

حال زندگی از نقطه نظر احساسات تغییر کرده است. از آنجائیکه ما دیگر برای ایجاد امنیت و بقاء به یکدیگر وابسته نیستیم، قوانین و تدابیر اجدادمان هم کاملاً